

સૂરજ હજી આકાશમાં દેખાયો નહોતો. સૌરાષ્ટ્રમાં જેને ‘મોંસૂઝણું’ કહે તેવું અજવાળું થઈ ગયું હતું. પૂર્વનું આકાશ લાલ હતું. કોઈ પણ ક્ષણે સૂરજદાદા દેખા દેવાની તૈયારીમાં હતા. મુંબઈ શહેરમાં ટ્રાફિક શરૂ થઈ ગયો હતો. આમ પણ મુંબઈ ભાગ્યે જ ઊંઘે છે, સવારના ત્રણથી ચાર-સાડા ચાર કદાચ દોઢેક કલાક માટે સહેજ પોરો ખાતું આ શહેર ચોવીસ કલાક ટ્રાફિકમાં શ્વાસ લે છે. જોકે, ઉનાળામાં મુંબઈ રોજ કરતાં વહેલું જાગે છે. ગરમી શરૂ થાય એ પહેલાં બધા પોતપોતાની ઓફિસ કે નિશ્ચિત સ્થાને પહોંચીને એ.સી. માં ઘૂસી જવા માટે ઉતાવળા હોય છે. મે મહિનાનું છેલ્લું અઠવાડિયું હતું. સ્કૂલ-કોલેજોમાં વેકેશન ચાલતું હતું, ટ્રાફિક કદાચ એટલે ઓછો હતો. વહેલાં ઊઠીને બાળકોને સ્કૂલે મૂકવા જતી મમ્મીઓ કે પપ્પાઓ જરા નિરાંતની ઊંઘ ખેંચી રહ્યાં હોવાં જોઈએ. સ્કૂલ બસીઝની ગેરહાજરી પણ ખાલી રસ્તાઓ ઉપર જણાઈ આવતી હતી. મુંબઈનો દરિયો પણ જાણે જરાક આળસ મરડીને સુસ્તી ઉડાડતો હોય એમ મરીન ડ્રાઇવના રસ્તાની ધારે આરામથી ફેલાઈને પડ્યો હતો. એનો ઘુઘવાટ પણ સહેજ મંદ થયો હતો. આછા અજવાળાને કારણે દરિયાનાં પાણી ભૂખરાં અથવા જાંબુડી દેખાતાં હતાં.

મરીન ડ્રાઇવ પર ચાલવા આવેલા લોકો સડસડાટ ચાલી રહ્યા હતા.

દરિયો દેખાય એવી સીફેસિંગ વિશાળ બાલ્કની ધરાવતા ફ્લેટમાં ટોપ ફ્લોર પર એક સ્ત્રી રેલિંગ પાસે પોતાની કોણી ટેકવીને ઊભી હતી. એના અત્યંત સુંદર ચહેરા પર આખી રાતનો ઉજાગરો સ્પષ્ટ દેખાતો હતો. એ આખી રાત ખૂબ રડી હશે એવું પણ એની સૂઝેલી પણ સુંદર, માછલી જેવી ભૂખરી આંખો ચાડી ખાતી હતી. એણે પહેરેલો નાઈટસૂટ ચોળાઈ ગયો હતો. કમર સુધીના લાંબા વાળને એણે ગોળ લપેટીને બટરફ્લાય ક્લિપ ભરાવી હતી. એમાંથી નીકળી ગયેલી થોડીક લટો એના ચહેરાની આસપાસ એક ફેમની જેમ ઊડી રહી હતી. એ શૂન્ય આંખે આકાશમાં જોઈ રહી હતી.

રસ્તા પર જતા-આવતા, પાળી પર બેઠેલા લોકોને એ સ્ત્રી એવી રીતે જોઈ રહી હતી જાણે એ બધા જીવતા-જાગતા માણસો નહીં, પણ પથ્થરનાં પૂતળાં હોય. એની આંખોમાં રહી રહીને પાણી ધસી આવતાં હતાં.

એની નજર સામે હજી ગઈ કાલે રાત્રે જ, વહેલી સવારે એના ઘરમાં ભજવાયેલું દશ્ય રહી રહીને ફરી ભજવાઈ રહ્યું હતું... એને જેટલી વાર એ બધું યાદ આવતું એટલી વાર એની આંખોમાં પાણી ધસી આવતાં.

ગઈ કાલે રાત્રે સાડા ત્રણ વાગ્યે શરાબમાં ધુત, લથડતાં પગલે માધવ દેસાઈ પોતાના ઘરમાં દાખલ થયો ત્યારે એની પત્ની વૈશ્રવી એને શોધવા માટે લગભગ સિત્તેર ફોન કરી ચૂકી હતી. માધવ ઓફિસેથી બપોરે ત્રણ વાગ્યે જ નીકળી ગયો હતો. એ પછી માધવ

ક્યાં ગયો એ વિશે કોઈને ખબર નહોતી. અત્યારે, બાર કલાકની ગુમશૂદા પછી એ ઘરમાં પ્રવેશી રહ્યો હતો. આ બધા કલાકો દરમિયાન એનો ફોન બંધ હતો. સામાન્ય રીતે માધવની આખા દિવસની વિગતો એના પર્સનલ આસિસ્ટન્ટ રોકેશને ખબર જ હોય. મીટિંગમાં કે બહારગામ હોય, અને માધવનો ફોન બંધ હોય કે એનો સંપર્ક ન થાય તો રોકેશને ફોન કરવો એવી સૂચના એણે પોતાની પત્ની વૈશ્રવીને પણ આપી હતી.

પણ, આજે વૈશ્રવીએ જ્યારે રોકેશને ફોન કર્યો ત્યારે એણે ચિંતાતુર અવાજે જવાબ આપ્યો હતો, ‘હેમ, માધવસર ક્યાં ગયા છે એની મને ખબર નથી. તમને ખબર પડે તો મને જણાવજો. થોડો પ્રોબ્લેમ થયો છે. અહીં બધા એમને શોધે છે.’

માધવનાં માતા-પિતાને, એના મિત્રોને, એના અમુક નજીકના બિઝનેસ અસોસિએટ્સની ઓફિસમાં પણ ફોન કરીને વૈશ્રવીએ તપાસ કરી હતી. એ ક્યાંય નહોતો. ઉચાટમાં અને ઉદ્વેગમાં વૈશ્રવીનું માથું ફાટી રહ્યું હતું. સાંજે પાંચથી રાતના ત્રણ સુધીમાં એણે પાંચ કોસિન ગળા નીચે ઉતારી દીધી હતી.

રાહ જોઈને થાકેલી વૈશ્રવી ડ્રોઈંગરૂમમાં જ બેઠી હતી. ડોરબેલ રણકી ત્યારે એણે ઘડિયાળ તરફ જોયું. રાતના ત્રણ વાગીને પાંત્રીસ મિનિટ થઈ હતી. વૈશ્રવી દરવાજો ખોલવા ઊઠે એ પહેલાં એમના ઘરનો નોકર નારાયણ દોડીને આવ્યો. વૈશ્રવી ડ્રોઈંગરૂમની વચ્ચે જ ઊભી રહી ગઈ, સાડા ત્રણે કોણ હોય! માધવ જ હશે... એણે અદબ વાળીને ગુસ્સામાં માધવના દાખલ થવાની પ્રતીક્ષા કરી. નવ ફૂટ બાય પાંચ ફૂટનો મોટો વજનદાર મુખ્ય દરવાજો નારાયણે પૂરું બળ લગાવીને ખોલ્યો. દરવાજો ખૂલતાં જ એના ટેકે ઊભેલો માધવ ધબ્ દઈને જમીન પર પટકાયો. એનું શરીર અડધું ઉંબરની બહાર અને અડધું ઉંબરની અંદર હતું. નારાયણે એને ઊભો કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો, પણ શરાબમાં ધુત છ ફૂટ બે ઈંચના કસરતી શરીરને એમ ઊભું કરવું સહેલું નહોતું. સાડા પાંચ ફૂટના નારાયણનો આધાર લઈને માધવ જેટલી વાર ઊભો થવા ગયો એટલી વાર પોતાના જ વજન, લેઘર સોલના શૂઝ અને લપસણી જમીનને લીધે એ જમીન પર પટકાયો. એણે જોયું કે, હોલમાં અદબ વાળીને ઊભેલી વૈશ્રવી પોતાની તરફ મટકુંય માર્યા વગર તાકી રહી છે.

‘શું જુએ છે?’ માધવે લસરતી જીભે રાડ પાડી, ‘અહીં આવીને મને ઊભો કર.’

‘તું જે રીતે પડ્યો છે એ જોતાં તને કોઈ ઊભો કરી શકે એમ નથી.’ વૈશ્રવીનો અવાજ પ્રમાણમાં સ્થિર હતો, ‘ને જાતે ઊભા થવાની તો હવે તાકાત જ નથી રહી, તારી...’ એણે કહ્યું.

‘વોટ ધ હેલ!’ માધવે ફરી રાડ પાડી, ‘હું ઊભો થઈશ.’ કહેતાં કહેતાં એણે નારાયણ ઉપર પોતાનું પૂરું વજન નાખી દીધું. ‘જો તું... હું ઊભો થઈશ, તું ત્યાં જ ઊભી રહીને જોતી રહેજે હં...’ દરવાજાની બારસાખને એક હાથે પકડીને બીજા હાથે નારાયણના ખભાને દબાવતો એ ઊભો થઈ ગયો, ‘જો!’ એણે પોતાના બંને હાથ ફેલાવીને વૈશ્રવી સામે જોયું. એની આંખોમાં નશાની સાથે અહંકાર હતો, ‘થયો ને ઊભો?’ એણે ફરી એટલા

જ જોરથી કહ્યું, ‘માધવ દેસાઈ નામ છે, મારું. આખી જિંદગી મારા જ પગ પર ઊભો રહ્યો છું. સાત કંપની ચલાવું છું. એકલા હાથે... એકાદ વાર પડી ગયો, થઈ ભૂલ... તો? તો શું થયું? આટલો ઇશ્યુ શું કરે છે? ઝીરોથી શરૂ કર્યું હતું ને? થઈશ ફરીથી ઊભો...’ જે સૂરમાં માધવ બોલી રહ્યો હતો એ સૂર આવા સોફિસ્ટિકેટેડ બિલ્ડિંગમાં રાત્રે સાડા ત્રણ વાગ્યે કોઈ સંજોગોમાં, કોઈ ન બોલે એવો, લાઉડ અને અસહ્ય સૂર હતો. એના આ મોટા અવાજથી વૈશ્ણવીના ચહેરા પર કંટાળો અને શરમ બંને ધસી આવ્યાં હતાં. તેમ છતાં એ આગળ તો ન જ વધી. ત્યાં જ, વિશાળ ડ્રોઇંગરૂમની વચ્ચોવચ ઊભાં રહીને એ બંને હાથની અદબ વાળીને સામે ઊભેલા માધવને જોતી રહી. એની આંખોમાં જોતાં જ માધવની આંખો ઝૂકી ગઈ.

‘ચૂપચાપ અંદર આવ.’ વૈશ્ણવીના અવાજમાં એક વિચિત્ર સત્તાવાહી અધિકાર હતો, ‘આજુબાજુમાં કોઈ જાગશે તો તને આ હાલતમાં જોઈને તારી કિંમત કરશે.’

‘કિંમત!’ માધવ ત્યાં જ ઊભો ઊભો હસવા લાગ્યો. એ તાળી પાડતો ઘરમાં દાખલ થયો, ‘બાપ-દીકરી બંને એક જ શબ્દ સમજે છે, કિંમત.’ એણે કહ્યું, પછી મૂર્ખની જેમ હસ્યો, પછી માધવનો અવાજ ગળગળો થઈ ગયો, ‘તને નહીં સમજાય, કિંમત! પાંચ કરોડ રૂપિયા ખોયા છે, મેં.’ એની આંખમાં પાણી ધસી આવ્યું. બંને હાથે એણે આંખો લૂછી કાઢી. આંખ લૂછવા માટે ઉઠાવેલા હાથને કારણે એનું બેલેન્સ ગયું. એના ડોલતા શરીરને સ્થિર કરવા એણે બાજુમાં ગોઠવાયેલા બુદ્ધની મૂર્તિને પકડવાનો પ્રયત્ન કર્યો. માધવનું બેલેન્સ ગયું ને સાથે જ ત્રણ ફૂટની એ મૂર્તિ પણ જમીન પર પછડાઈને આઠ-દસ ટુકડામાં વહેંચાઈ ગઈ, ‘પાંચ કરોડ રૂપિયા કોને કહેવાય ખબર છે તને?’ મૂર્તિ તૂટી ગઈ એની નોંધ પણ લીધા વગર, વૈશ્ણવી સાંભળે છે કે નહીં, એનીયે દરકાર કર્યા વગર એ આમતેમ જોતો, બોલતો રહ્યો, ‘સોરી, સોરી! તને તો ખબર હોય જ ને!’ એ કડવું અને પીડા ભરેલું હસ્યો, ‘મયૂર પારેખની દીકરી છે તું. ત્રણ હજાર કરોડનો માલિક... તારો બાપ... ને તું એની પ્રિન્સેસ... પાંચ કરોડ તો તારે માટે ટિશ્યુ પેપર છે.’ એ હસતો રહ્યો, હવે એની આંખમાંથી વહેતાં આંસુ અટકી શકે એમ નહોતાં. એણે એ આંસુ લૂછવાનો પ્રયત્ન કર્યા વગર શર્ટની બાંય ઘસીને નાકમાંથી વહેતું પાણી અટકાવ્યું.

આ બંનેની દલીલનો એકમાત્ર સાક્ષી નારાયણ ડઘાયેલો ઊભો હતો. એણે છેલ્લાં બે-અઢી વર્ષની એની નોકરીમાં પહેલી વખત આ પતિ-પત્નીને ઝઘડતાં જોયાં હતાં. એ ટેબલ ટેનિસની ગેમ જોતો હોય એમ બાઘો બનીને વારાફરતી બંને તરફ જોતો હતો.

‘આ સાફ કર.’ વૈશ્ણવીએ પતિનો ગુસ્સો નોકર પર ઉતાર્યો, ‘શું જુએ છે? સર્કસ ચાલે છે?’ નારાયણ તરત જ સૂપડી અને ઝાડુ લેવા અંદરની તરફ દોડી ગયો. એના ગયા પછી વૈશ્ણવીએ ફરી ધારદાર નજરે માધવ તરફ જોયું, ‘દરેક વાતમાં મારા બાપને વચ્ચે લાવવાની જરૂર નથી. એમણે છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં એક વાર પણ તારું નામ લીધું નથી.’ વૈશ્ણવીનો અવાજ તરડાઈ ગયો. એણે ભરાયેલા ગળે કહ્યું, ‘તારી સાથે સાથે પપ્પા મને

પણ ભૂલી ગયા છે.' વૈશ્ણવી બોલતી હતી ત્યારે ડોલતો, ઝૂલતો, ઘરની એક પછી એક ચીજનો આધાર લેતો માધવ એના સુધી પહોંચી ગયો, એણે વૈશ્ણવીને પકડવા બંને હાથ પહોળા કર્યા. ફરી એનું બેલેન્સ ગયું. નજીક ઊભેલી વૈશ્ણવી પર એનું શરીર પછડાય એ પહેલાં વૈશ્ણવીએ બંને હાથે એને રોકીને બીજી તરફ ઢાળી દીધો. માધવ ફરી નીચે પડી ગયો, વૈશ્ણવી એની મદદ કર્યા વગર અદબ વાળીને જમીન પર પડેલા માધવને જોઈ રહી.

સૂપડી અને ઝાડુ લઈને આવેલો નારાયણ બુદ્ધની મૂર્તિના ટુકડા ભેગા કરી રહ્યો હતો, પણ એની નજર વૈશ્ણવી તરફ હતી. 'ડિસ્ગસ્ટિંગ!' વૈશ્ણવીએ કહ્યું, એ બેડરૂમ તરફ ઉતાવળે પગલે ચાલી ગઈ.

જમીન પર પડેલો માધવ મોટા અવાજે ધ્રુસકે ધ્રુસકે રડી પડ્યો. કોઈ નિકટનું સ્વજન મૃત્યુ પામ્યું હોય એવી રીતે એ જમીન પર માથું પછાડી-પછાડીને રડી રહ્યો હતો. રડી રહેલા સાહેબને અટકાવવા કે મેમસાહેબે સોંપેલું કામ પૂરું કરવું, એ બેની વચ્ચે ગૂંચવાયેલો નારાયણ સૂપડી અને ઝાડુ પકડીને આ હસતાખેલતા ઘરમાં આજે પહેલી વાર બનેલી ભયાનક ઘટનાનો સાક્ષી બનીને ઊભો હતો.

વૈશ્ણવી અને માધવનાં લગ્નને પાંચ વર્ષ પૂરાં થવા આવ્યાં હતાં. આ પાંચ વર્ષ હનીમૂન જેવાં વીતી ગયાં હતાં. કોઈ દિવસ ઝઘડ્યાં નહોતાં. એમના મિત્રોને, માધવની મમ્મીને, પપ્પાને, આસપાસના લોકોને પણ નવાઈ લાગતી. એ બંને જણાં જાણે એકબીજા માટે જ બન્યાં હોય એવા 'મેડ ફોર ઈચ અધર' અથવા 'મેઈડ ફોર ઈચ અધર' હતાં.

આ પાંચ બેડરૂમનું સીફ્ટિંગ ઘર, ત્રણ ગાડીઓ, બે નોકર સાથે એ વૈભવી જીવન જીવી રહ્યાં હતાં. જોકે, આ બધું છેલ્લાં ત્રણ વર્ષમાં જ ઊભું થયું હતું. એ પહેલાં ખૂબ સંઘર્ષ અને સમસ્યાઓ પણ સાથે જોઈ હતી બેઉ જણે. બે વર્ષ સુધી એક પછી એક જગ્યાએથી રિજેક્શન પામી રહેલા આઈઆઈએમ ગ્રેજ્યુએટ માધવ દેસાઈને માંડ પહેલી નોકરી મળી હતી. એ નોકરી એના જીવનનું એવું પગથિયું પુરવાર થઈ કે માધવ દેસાઈ આજે સાત કંપનીના ગ્રુપનો સીઈઓ હતો. જીવન અચાનક કોઈ પરીકથા જેવું બની ગયું હતું. આજે, પહેલી વાર એ પરીકથામાં એક ઝટકો આવ્યો હતો.

માધવને જમીન પર પડેલો રહેવા દઈને બેડરૂમમાં ચાલી ગયેલી વૈશ્ણવી હવે પોતાનું રુદન રોકી ન શકી. ચહેરો બંને હથેળીઓમાં છુપાવીને એ પણ ધ્રુસકે ધ્રુસકે રડી પડી. એને ખબર હતી કે માધવ કઈ મનોદશામાં હતો...

બપોરે બે વાગ્યે એને સમાચાર મળી ગયા હતા કે શેરબજારના સદ્ધામાં માધવ પાંચ કરોડ રૂપિયા ગુમાવી ચૂક્યો હતો. છેલ્લાં પાંચ વર્ષમાં જેનો અવાજ પણ નહોતો સાંભળ્યો એ, વૈશ્ણવીના પિતા મયૂર પારેખે જાતે ફોન કરીને દીકરીને આ સમાચાર આપ્યા હતા. આ સમાચાર આપતી વખતે મયૂર પારેખના અવાજમાં રહેલો આનંદ વૈશ્ણવીનાં હાડકાંને વીંધીને કડકડતી ઠંડીની જેમ પસાર થઈ ગયો હતો.

પિતાએ આપેલા સમાચાર વૈશ્રવી માની શકી નહોતી. આ સાંભળ્યા પછી એણે પહેલો ફોન માધવને કર્યો હતો. માધવનો ફોન સ્વિચ-ઓફ હતો. ડરેલી, ચિંતાતુર વૈશ્રવીએ એ પછી માધવને શોધવાના પ્રયત્નોમાં કશું જ બાકી નહોતું રાખ્યું. ઓફિસમાં કોઈને ખબર નહોતી કે એ ક્યાં ગયો છે, પણ માધવના આસિસ્ટન્ટ રોકેશે સમાચાર સાચા હોવાની પુષ્ટિ કરી આપી હતી. એ પછીનો બધો સમય, ‘માધવ કંઈ કરી તો નહીં બેસે ને!’ના ભય હેઠળ વૈશ્રવી રડી-રડીને અડધી થઈ ગઈ. બપોરે ત્રણ વાગ્યાથી તો ઉઘરાણી અને ધમકીના અનેક ફોન શરૂ થઈ ગયા હતા, જેના જવાબ આપતાં વૈશ્રવી થાકી ગઈ હતી. આ બધા પછી અડધી રાત્રે ઘેર પહોંચેલો માધવ પોતાની પીડા કે તકલીફ પત્ની સાથે વહેંચવાને બદલે શરાબમાં ધુત થઈને લથડતો, બકવાસ કરતો પાછો ફર્યો હતો.

એકબીજાથી કશું જ ન છુપાવવું એવું વચન આપીને, ઘર છોડીને, ભાગીને પરણેલાં, છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી માત્ર એકબીજાના સહારે જીવી રહેલાં આ બંને જણાં અત્યારે એક જ ઘરના જુદા જુદા રૂમમાં રડી રહ્યાં હતાં...

વૈશ્રવીની ભીની, બંધ આંખોની સામે ભૂતકાળનાં કેટલાંક દશ્યો ફિલ્મની પટ્ટીની જેમ પસાર થઈ રહ્યાં હતાં.

સ્થળ: અમદાવાદ, પરિમલ ગાર્ડનની બહાર...

હજી સૂરજ હમણાં જ આકાશમાં દેખાયો હતો. ગાર્ડનની બહાર ચાલવા આવેલા લોકો ગપગપ નાસ્તો કરી રહ્યા હતા. ચાની લારીઓ પર રિઝનેબલ ભીડ હતી. લારી પર વાગી રહેલા રેડિયો પર આર.જે. દેવકીનો સવારનો કાર્યક્રમ મોટા અવાજે સંભળાતો હતો.

ગાર્ડનની બહાર પાર્ક થયેલી ગાડીઓમાં એક ડીપ મોવ કલરની એસ કલાસ મર્સિડીઝ પણ ઊભી હતી. એમાં બે જણાં બેઠાં હતાં. એક, બેચેન અકળાયેલી, રડતી છોકરી, અને બીજો, એને સમજાવી રહેલો છોકરો!

‘કમ ઓન!’ બાવીસ-ત્રેવીસ વર્ષના એ હેન્ડસમ છોકરાએ મર્સિડીઝના બંધ કાચની અંદર ડ્રાઇવિંગ સીટ પર બેઠેલી છોકરીના બંને ગાલ પર હાથ મૂક્યા. મર્સિડીઝનો સેલ ચાલુ હતો. બહાર ગરમી શરૂ થઈ ચૂકી હતી, પણ ગાડીની અંદર એકવીસ ડિગ્રી ટેમ્પરેચર હતું. ગાડીમાં ધીમા વોલ્યુમ ઉપર કોઈ જાઝની ધૂન વાગતી હતી. છોકરાએ રૂપાળી, નાજુક છોકરીની સામે આશાભરી નજરે જોયું, નમ્ર અને સમજાવટભર્યા સ્વરે કહ્યું, ‘વૈશ્રવી, માત્ર બે વર્ષનો સવાલ છે. ક્યાં પૂરાં થઈ જશે, એની ખબર પણ નહીં પડે.’

છોકરીની ઉંમર અઠારની હશે. સુખી, સંપન્ન પરિવારની દીકરી હોવાને કારણે એનું શરીર વેલ ડેવલપ્ડ, ત્વચા, વાળ, વેલ મેઈન્ટેન્ડ હતા. એની આંખો કોઈ માછલી જેવી મોટી અને ભૂખરી હતી. દુર્ગાની પ્રતિમાની જેમ લાંબી-લાંબી પાંપણોની સાથે છેડેથી સહેજ ઊંચી, એની આંખો ઉપર તીરછી ભ્રમરો એના ચહેરાને ભયાનક આકર્ષક બનાવતી હતી.